

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN

FÖRBEREDD OCH INTE RÄDD

Ett genusperspektiv på prepping

Ebba Arrebäck

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: SK1523 Examensarbete i statsvetenskap
Nivå: Grundnivå
Termin/år: VT/2022
Handledare: Sverker Carlsson Jagers

Abstract

People may have always felt that the time they're living in is the most dangerous and risky, and there is always a new threat to be seen on the horizon. The "modern" risks of climate change, nuclear accidents and economic collapse are said to be worse than any risks humanity have faced before, because of their uncertainty and scale. If worrying doesn't do you any good, how about preparing? The Swedish government urges its population to take individual responsibility in preparing for upcoming crises. However, far from everyone is listening and taking action. A survey ordered by the Swedish Civil Contingencies Agency (MSB) found that more women than men worry about risks and are willing to prepare individually. The purpose of this essay is to create a better understanding of the effects of gender on crisis preparedness in the form of prepping. This is done by interviewing Swedish preppers and comparing risk perceptions, motivations and preparedness practices among the men and women participating.

Differences were found in the area of motivation, where worry was expressed as a motivator by women, whereas men expressed ambivalence or denunciation from worry. Differences were also found in the area of preparedness practices, where both men and women valued having a social network for a crisis situation, but prescribed different meanings to it. Gendered perceptions and practices were found to be both upheld and challenged within prepping.

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Tidigare forskning och teori	5
2.1 Preppingens grunder.....	5
2.2 Prepping är en del av samhällets krisberedskap.....	6
2.3 Teoretiskt perspektiv: Effekter av genus på prepping.....	7
3. Syfte och frågeställningar	10
4. Metod	11
4.1 Operationaliseringar.....	11
4.2 Population och urval.....	12
4.3 Intervjuguide.....	14
4.4 Alternativa metoder.....	15
4.5 Genomförande.....	15
4.6 Analys.....	15
4.7 Validitet och reliabilitet.....	16
5. Resultat	18
5.1 Skillnader mellan kvinnor och män	18
5.1.1 Riskuppfattningar.....	18
5.1.2 Drivkrafter.....	21
5.1.3 Beredskapspraktiker.....	24
5.2 Feminina och maskulina uppfattningar och praktiker.....	28
5.2.1 Riskuppfattningar.....	28
5.2.2 Beredskapspraktiker.....	29
5.2.3 Värderingar.....	30
6. Slutsatser och diskussion	32
7. Referenser	34
8. Appendix	37
Bilaga I.....	37
Bilaga II.....	38

1. Inledning

Genom teknisk och naturvetenskaplig utveckling har livet i det moderna samhället gradvis förbättrats, men framgången har inte varit gratis. Det har många människor världen över redan fått erfara i form av översvämningar, torka och orkaner orsakade av klimatförändringar. Börskrascher, kärnkraftsolyckor, pandemier och krig är inte heller längre avlägsna hot. Samtidigt som hoten mot samhällen ökar, ökar även sårbarheten. I moderna samhällen är vi beroende av el, internet och import för att kunna upprätthålla grundläggande funktioner såsom livsmedelsförsörjning, värme, transport och sjukvård (MSB, u.å.¹). Det finns en uppsjö av katastrofscenarier att föreställa sig och steget till att tänka sig en total samhällskollaps är inte långt för den som är pessimistiskt (realistiskt?) lagd. Då många av de risker som samhällen står inför är svåra att förutse har krisberedskap utvecklats som en respons. Det innebär att det ska finnas en förmåga att anpassa och återhämta sig oavsett vad som inträffar. År 1995 fattades de första besluten som gav svensk krisberedskap den inriktning den har idag (Larsson, 2020). Större vikt lades vid civil beredskap för att kunna hantera framtidens risker. Det har inneburit ett ökat ansvar hos civila myndigheter och privata aktörer, men även hos individen. I en proposition som lades fram 2008 framhåller regeringen att hela samhällets beredskap vilar på den individuella beredskapen (Prop. 2007/08: 92).

Det finns ett behov av att invånarna gör individuell beredskap till en aspekt av sitt vardagsliv, genom såväl materiell som mental förberedelse för kris. Att föreställa sig krisscenarion, utvärdera sina förmågor och behov och förbereda sig därefter är något som är självklart för personer som är intresserade av prepping. Prepping är ett fenomen som har en bakgrund i survivalism och högerextremism och betraktas därför ofta som något subkulturellt (Mills, 2021). Detta trots att prepping blivit vanligare och forskning kring preppers motivation visar att de huvudsakligen inte drivs av alternativa åsikter (t.ex. Mills, 2019; Olsson, 2021). De förberedelser som individuell beredskap innebär - ett ökat riskmedvetande, säkrad tillgång till mat, vatten, värme och kommunikation, och kunskap om vad man ska göra vid en kris - är även preppingens grundkomponenter (MSB, u.å.²; Mills, 2021). Tidigare forskning har undersökt vad som motiverar preppers av olika slag och hur svenska preppers ser på sin roll i krisberedskapen (t.ex. Mellander, 2021; Olsson, 2021). Att preppa är att göra något praktiskt av de katastrofrisker som ständigt gör sig påminda. I sin prepping utgår personer från de risker de uppfattar och de behov de har, vilket innebär att praktiken formas efter personliga faktorer. Hur kön, ålder, etnicitet och socioekonomisk bakgrund påverkar personer till att göra vissa riskbedömningar och förberedelser har studerats i väldigt liten utsträckning, trots att preppers visat sig vara en heterogen grupp. Denna uppsats undersöker hur genus formar och

formas av preppers motivation och beredskapspraktiker. Studier om män och kvinnors riskuppfattningar har visat att det finns skillnader i hur risk uppfattas (t.ex. King, 1989; Cutter, 1992). Är detta en skillnad som återfinns bland preppers? Preppar män och kvinnor på samma sätt? Vilken mening tillskriver de den egna beredskapen och krisberedskap i stort?

Det är långt ifrån alla svenskar som har den beredskap som väntas av dem (Röda Korset, 2021). Med information försöker myndigheterna öka medborgarnas riskmedvetenhet och på så sätt förbättra den samhälleliga förmågan att hantera kriser. Ett perspektiv på risk och beredskap som bortser från genus är blind för den påverkan som det har på människors upplevelser och livssituationer. Med ett genusperspektiv får vi en klarare bild av de sårbarheter och behov som finns och kan utveckla en krishantering som är bättre anpassad efter människors förutsättningar.

1.1 Disposition

I nästa avsnitt ges en överblick över tidigare forskning om prepping. Avsnittet är indelat i tre delar, varav den sista beskriver uppsatsens teoretiska utgångspunkt. Efter det kommer en presentation av uppsatsens syfte och frågeställningar. Sedan följer ett metodavsnitt. Studien genomfördes med respondentintervjuer, och avsnittet är indelat i sju delar; operationalisering, beskrivning av urval, intervjuguide, alternativa metoder, genomförande, analys samt validitet och reliabilitet. Nästa avsnitt är resultat och analys. I detta avsnitt presenteras resultatet, uppdelat i två huvudsakliga delar; skillnader mellan kvinnor och män, och feminina och maskulina uppfattningar och praktiker. Analysen görs i samband med att resultatet presenteras. Båda delarna avslutas med sammanfattningar. Uppsatsens sista avsnitt innehåller slutsatser och diskussion. Efter referenslistan finns två bilagor: (I) Inlägget på Facebook och (II) Intervjuguide.

2. Tidigare forskning och teori

2.1 Preppingens grunder

Prepping är aktiviteter som personer, s.k. preppers, utför för att vara förberedda för en kris eller katastrof där samhället inte kan fungera som vanligt på medel till lång sikt, vilket skiljer prepping från lättare beredskap som är mer kortsiktig (Mills, 2019: 1267-1268; Mills, 2021: 336-337). Det handlar om att säkra tillgång till vatten, lagra mat och medicin och utveckla olika kunskaper som är bra för överlevnad. Det kan också innebära att man införskaffar vapen att skydda sig med under efterverkningarna av en katastrof. I en svensk kontext finns dock en tveksamhet kring vapnens roll i prepping (Mellander, 2021: 3). Prepping är ett fenomen med ursprung i USA, där det finns en uppfattning om att vapen kan ge personlig trygghet. När fenomenet kom till Sverige skedde en krock med den svenska kulturen där det finns en större ambivalens kring vapenanvändning. Det gör att vapen inte heller har en given plats i svensk prepping.

I en studie av Kabel och Chmidling (2014: 258-259) beskrivs prepping som en livsstil och identitet där de grundläggande uppfattningarna är; en misstro mot staten, att alla samhällseliga förmågor kommer försvinna eller bli otillgängliga vid en katastrof, det finns ett individuellt ansvar att ta hand om sig själv och sin familj och att det alltid är bättre att göra något än att inte göra något. Väntan på katastrofen, deltagande i diskussioner online och förberedelser för ett liv efter katastrofen är en del av identitetsskapandet som prepper (Kabel & Chmidling, 2014: 263-265).

Att aktiviteter som är förknippade med prepping är en viktig del i den identitetsskapande processen bland preppers menar även Sims och Grigsby (2019: 93). Genom intervjuer med preppers i USA finner de att de grundläggande teman som de lägger värde i är självförsörjning, självförtroende och det personliga ansvaret att ta hand om de man älskar. Dessa kopplas till uppfattningar som bland annat att "världen är en farlig plats", "andra människor går inte att lita på", "institutioner är korrupta" och att "vara förberedd är nyckeln till överlevnad" (s. 93-94). Sims och Grigsby (2019: 106, 112-114) kommer fram till att prepping ger en känsla av kontroll i en värld full av osäkerhet. Inbyggt i detta finns också en moralisk syn på att det är bättre att vara någon som tar eget ansvar för sin säkerhet istället för att förlita sig på hjälp från samhället.

Även om prepping existerar som en subkultur så är inte fenomenet uteslutande kopplat till en alternativ samhällssyn. Detta tar Michael Mills upp i en studie från 2019 där han ifrågasätter synen på prepping som ett perifert och extremistiskt fenomen. Han argumenterar

för att prepping praktiseras av många människor som känner en oro grundad i reella risker baserat på information i massmedia och från staten. Det går emot tidigare forskning som målat upp prepping som ett fenomen som existerar i samhällets periferi och vars huvudfokus är katastrofer med permanenta, samhällsomstörtande konsekvenser (Mills, 2019: 1267-1270). Utan att påstå att preppers motivation helt styrs av nyhetsmedia så menar Mills (2019: 1274-1276) att det haft ett klart inflytande över individers prepping och till viss del motiverar fortsatt förberedelse.

2.2 Prepping är en del av samhällets krisberedskap

I en artikel från 2020 skriver Rådestad och Larsson om hur synen på, och hanteringen av säkerhetsfrågor i Sverige ändrades mellan 1995-2017. På 90-talet breddades föreställningen om vilka potentiella kriser som kan drabba samhället och med det utvecklades nya strategier för beredskap, bland annat påbörjades en förflyttning av ansvar från staten till individen (Rådestad & Larsson, 2020: 1-3, 8-11). Individens ansvar är att se till sin egen säkerhet och på så sätt bidra till en ökad säkerhet i hela samhället. År 1995 förändras hotbilden från krig till att även inkludera icke-militära hot och kriser i fredstid. För krisberedskapen ger det upphov till en helhetssyn på säkerhet där civila myndigheter och privata aktörer ska göra en större del. Synen på individen har stegvis utvecklats från någon som staten är skyldig att skydda till en resurs som är kapabel att ta hand om sin egen säkerhet och väga upp för statens begränsade resurser.

Enligt Larsson (2020) uppnås ansvarsförflyttningen genom uppmuntran och information. De egenskaper man vill utveckla hos individer är riskmedvetenhet, ansvarstagande, villighet och en förmåga att hantera sin egen säkerhet (Larsson, 2020: 7-10). Det förväntas en mental såväl som materiell förberedelse. En moralisk aspekt av säkerhet fördes in när individuell beredskap började beskrivas i termer av solidaritet. Om de individer som har möjlighet att ta ansvar för sin egen beredskap gör det kan samhällets resurser vid en krissituation gå till de som inte haft den möjligheten. Staten har några olika tillvägagångssätt för att sprida kunskap om risker, krisberedskap och det individuella ansvaret. Att inte vara förberedd målas där upp som att belasta samhället och som något att skämmas över (Larsson, 2020: 12).

Mellander (2021: 1-3, 5) förklarar preppings etablering i Sverige runt år 2000 med att en nedrustning av totalförsvaret skedde samtidigt som en osäker hotbild fick större spridning. I detta uppstod ett glapp där prepping kunde ge en känsla av kontroll. Motivation till att preppa kommer från en upplevelse av sårbarhet, i samhället eller personligt. Ett tips

som intervjupersonerna ger till de som är nya inom prepping är att se över sina behov och den förmåga man redan har och börja därifrån. Istället för att katastroftankar ger oro så fyller de en funktion och kan mötas med preppings praktiska åtgärder.

I sin masteruppsats genomför Emelie Olsson (2021) en studie med svenska preppers. Genom en enkätundersökning och intervjuer blir det tydligt att svenska preppers kommer i olika former, har olika bakgrund och olika motiv för sin prepping (Olsson, 2021: 18-19, 49-56). "Prepper" associeras till survivalism och högerextremism men intervjupersonerna relaterar inte till detta och visar på en variation av politiska åsikter. De motiveringar som studien finner är; att vilja ha en god förmåga att hantera en kris, rädsla för vad som kan hända om man inte är beredd, prepping som en hobby, att vilja lära andra och att leva ett mer hållbart liv. Studien undersöker även hur respondenterna uppfattar svensk krisberedskap och sin egen roll i den (Olsson, 2021: 41-44). Det är många som är osäkra på vem som (eller om ens någon) har huvudansvaret för krisberedskapen. Detta minskar tilltron till statens förmåga, vilket i sin tur bidrar till att försämra den, då staten behöver tilltron för att ta sig an framtida samhällshot. Samhället bygger på tillit och tillit bygger på upplevelser av att systemet fungerat. Respondenterna menar att Covid-19 pandemin visade hur oförberedda och sårbara vi egentligen är.

Med anledning av kriget i Ukraina har det på uppdrag av MSB gjorts en enkätundersökning för att se vilken effekt händelsen har haft på inställningen till hemberedskap (Attityd, 2022). Undersökningen visar att intresset har ökat bland befolkningen, 1 av 5 deltagare uppger att de stärkt sin beredskap och ytterligare 45 % att de planerar att stärka den. Oron över att något skulle inträffa samt viljan att öka sin beredskap och ta ett eget ansvar för sig själv och sina närstående är större bland kvinnor än bland män.

2.3 Teoretiskt perspektiv: Effekter av genus på prepping

Forskning om riskuppfattningar har visat att män och kvinnor (generellt, utanför en prepping-kontext) både ser olika risker, har olika syn på samma risker och tillskriver samma risker olika mening (Gustafson, 1998: 806-810). Mäns oro för risker är lägre än kvinnors, som oroar sig över de konsekvenser som katastrofer skulle ha för deras familj, gemenskap och samhälle (Fothergill, 1996: 35-38). En del förklaringar till observationer som dessa bygger på könsstereotyper, vilket förstärker en dikotom bild av manligt och kvinnligt och bortser från de komplexa yttre faktorer som ger upphov till könade uppfattningar och praktiker (Henwood m.fl., 2008: 667-668). Henwood, m.fl. (2008: 664) förespråkar istället en approach till genusanalys som de kallar *effects made by gender*, med vilken de menar att uppmärksamma

de kulturella, sociala och historiska processer som gjort att människor, och deras liv och relationer blivit könade. Könskodningar och roller har en stark inverkan på människor, men är föränderliga, såväl över tid som i olika grupper och situationer.

De risker som samhällen står inför idag - militärt våld, teknisk sårbarhet och klimatförändringar - är risker som genom ekofeministisk teori och teorin om hegemonisk maskulinitet kopplas till maskulin dominans. Inom ekofeministisk teori menar man att kvinnor och män har olika förhållanden till naturen, inte av biologiska skäl men för att kvinnor socialiseras till att ha en närhet med naturen och att de liksom naturen underordnas det manliga och domineras av det (King, 1989: 19-20, 23; Cutter m.fl., 1992: 8-10). Det hierarkiska förhållandet mellan människa och natur är inte givet. Det var i och med den industriella revolutionen som naturen kom att ses som en motsats till samhället och dess resurser som fria att utnyttja och förstöra för samhällets utveckling. Detta dominansförhållande är enligt ekofeminismen en del av den orättfärdiga dominans som vit maskulinitet har över ras, kön och klass (Warren, 2000: 1-2, 46-47). Cutter m.fl. (1992: 6-7) beskriver två sätt att förhålla sig till naturen; technocentrism och environmentalism. De kopplas till manliga och kvinnliga könsstereotyper då technocentrism kännetecknas av rationalitet (ordning, logik och hierarki) och environmentalism kännetecknas av balans, mångfald och omvårdnad. Hos technocentrismen finns en tilltro till att olyckor kan hanteras bättre och bättre ju mer tekniken och vetenskapen utvecklas och ökar i omfattning. Att inte besitta makt och kontroll över modern teknik formar den kvinnliga könsrollen och ökar sårbarheten, den reella såväl som den upplevda (Cutter m.fl., 1992: 7-8; Fothergill, 1996: 35-37). Den manliga könsrollen bygger på den *hegemoniska maskuliniteten*, vilket innebär att män kan åtnjuta en position av säkerhet och dominans, även om det inte är de själva som har makten (s.k. *delaktighet*) (Connell, 1996: 114-118; Henwood m.fl., 2008: 669-670). Den hegemoniska maskuliniteten är historiskt kopplad till modern teknologi och kontrollen över tekniken bidrar till en känsla av osårbarhet inför dess risker (Henwood m.fl., 2008: 669-670). Det innebär i teorin att män genom delaktighet kan ha låg oro för risker trots att de själva inte besitter relevant makt eller kunskap. Preppers går emot detta eftersom de ofta misstror teknik och anser att det skapar sårbarhet. Samtidigt uppmuntrar prepper-kulturen till maskulina aktiviteter såsom "mekaniskt arbete, övning i vildmarken och vapenfärdigheter" (Kelly, 2016: 98). I Kellys (2016: 108) studie av amerikanska "Doomsday Preppers" framstår omsorgs- och hemarbete och matlagning som feminina aktiviteter. Den hegemoniska maskuliniteten är inte en låst karaktärstyp så förändringar i vad som anses maskulint behöver inte betyda en förändring i dominansförhållanden (Connell, 1996: 114).

Prepping är ett lämpligt fall att undersöka könade riskuppfattningar och praktiker i då det per definition innebär att utövarna, oavsett kön, har en medvetenhet om risker och har vidtagit åtgärder för att vara beredda när en katastrof inträffar. Preppingen innehåller både element som ses som feminina och maskulina. Rädsla ingår i den patriarkala definitionen av femininitet, men det gör även beroende (Connell, 1996: 121), vilket är något preppers vill minska - i vissa fall på grund av sin rädsla. Oro och sårbarhet beskrivs i forskningen som typiskt kvinnligt och självständighet och överlevnadsträning beskrivs som typiskt manligt (Fothergill, 1996: 37; Kelly, 2016: 98, 105). Frågan som uppstår är om män och kvinnor preppar på samma sätt, har samma motivationer och tillskriver samma mening till sina praktiker eller inte. Uppsatsen utgår från en ekofeministisk syn på förhållandet mellan män, kvinnor, teknik och natur för att förstå skillnader mellan kön. Teorin och den tidigare forskningen om genus i riskuppfattningar och "doomsday"-prepping används för att undersöka om genusroller upprätthålls eller utmanas av studiens deltagare.

3. Syfte och frågeställningar

Ett mönster som framträtt i MSBs undersökning från 2022 är att kvinnor i högre utsträckning än män uppger en förändring i sitt beteende kring och förhållningssätt till krisberedskap som en reaktion på kriget i Ukraina (Attityd, 2022). De känner en större oro över att något skulle kunna ske och en större vilja att kunna ta ansvar för sig själva och sina närstående om något inträffar. I prepping-litteraturen berörs skillnader mellan mäns och kvinnors beredskapspraktiker och motivation knappast alls, men MSBs undersökning och ekofeministisk teori ger skäl att tro att olika resonemang kring katastrofrisker och beredskap även kan finnas bland män och kvinnor som håller på med prepping. Denna uppsats har den utforskande ambitionen att genom samtalsintervjuer med personer som preppar undersöka om det finns skillnader i drivkrafter och praktiker i mäns och kvinnors prepping. Frågeställningen lyder:

- 1) *Finns det skillnader i riskuppfattningar, drivkrafter och beredskapspraktiker bland kvinnor och män som håller på med prepping?*

Då tidigare forskning funnit att riskuppfattningar, och även beredskapspraktiker (om än mindre beforskat), är könade ämnar uppsatsen undersöka om så är fallet bland preppers. Preppingens mångsidighet talar för att fenomenet bidrar till att skillnader mellan kön både upprätthålls och utmanas. Som ett komplement till fråga ett är därför fråga två:

- 2) *Hur upprätthålls och utmanas könade uppfattningar och praktiker inom ramen för prepping?*

Frågan syftar på de uppfattningar och praktiker som tidigare forskning och teori beskrivit som maskulint eller feminint kodade. Att som man uttrycka tankar eller utföra praktiker som är feminint kodade, och vice versa, är att utmana eller omförhandla föreställningar om kön.

Forskningsfältet är relativt nytt och med dessa frågor anläggs ett genusperspektiv på prepping som fångar aspekter som inte tidigare undersökts. Då prepping under de senaste 20 åren kommit att bli en viktig del av svensk krisberedskap - i form av individuell beredskap - är kunskap om vad som driver de som valt att vidta åtgärder nödvändigt för att förstå hur man bättre kan nå ut med kunskap och uppmaningar till de som inte gjort det.

4. Metod

4.1 Operationaliseringar

Ett viktigt begrepp är *riskuppfattning*. Riskuppfattningar kan skiljas åt på två sätt, baserat på vad Gustafson (1998: 806-810) identifierat i forskningen; (1) människor kan ha skilda meningar om vilka potentiella händelser som kan ses som risker, och (2) människor kan vara överens om att något är en risk men ha olika syn på dess konsekvenser och sannolikheten att den inträffar. Ett annat viktigt begrepp är *drivkraft*. En drivkraft är det som motiverar en person att börja preppa och att fortsätta preppa. Det är det anledningar som en person uppger till varför individuell beredskap är viktigt. En *beredskapspraktik* är en handling som en person utför i syfte att stärka sin förmåga att hantera en kris. Det kan till exempel vara införskaffande av material eller att öva upp färdigheter som kan behövas i det förutsedda scenariot. I uppsatsen likställs preppingbegreppet med begreppet förberedelse.

Med utgångspunkt i tidigare forskning och teori kategoriseras vissa riskuppfattningar, beredskapspraktiker och värderingar som feminina eller maskulina (se tabell 1). Denna kategorisering används för att se om könade uppfattningar eller praktiker *upprätthålls* eller *utmanas* av respondenterna. En uppfattning eller praktik upprätthålls när den är maskulint kodad och uttrycks av en man eller feminint kodad och uttrycks av en kvinna. En uppfattning eller praktik utmanas när den är maskulint kodad och uttrycks av en kvinna eller feminint kodad och uttrycks av en man. *Värderingar* återfinns i både riskuppfattningar och beredskapspraktiker, och även i drivkrafter. Inom ramen för uppsatsen förstås det som det en person tillskriver värde och mening, vad som ska bevaras, skyddas eller uppnås, i en risk- och beredskapskontext.

Tabell 1.

	<u>Feminin</u>	<u>Maskulin</u>
<u>Riskuppfattning</u>	Oro, rädsla, sårbarhet	Låg oro
<u>Beredskapspraktik</u>	Omsorg, hemarbete, matlagning	Mekaniskt arbete, överlevnadsträning, vapenfärdighet
<u>Värdering</u>	Familj, samhälle	Självständighet

4.2 Population och urval

Materialet samlades in genom samtalsintervjuer med respondenter. Valet av respondentintervjuer kommer av att det är lämpligt när frågeställningen handlar om människors upplevelser och tankar (Esaiasson, 2017: 268, 271). Informantintervjuer passar bra när man vill undersöka en objektiv "sanning" om en viss organisation eller händelseförlopp. Vid respondentintervjuer är det inte vilka respondenterna är som är i fokus. Vad som är intressant är de tanke-kategorier som framkommer.

Den *population* som studien uttalar sig om är uppfattningar och praktiker bland svenska preppers. Med en intervjustudie är det inte möjligt att generalisera resultatet till en population av individer men till en population av huvuduppfattningar (Esaiasson, 2017: 166). Detta bygger på premissen att det inte finns lika många uppfattningar som det finns individer i en grupp, vissa uppfattningar är återkommande. Även om studien inte skulle lyckas fånga in alla kategorier av uppfattningar som utgör populationen så bidrar resultatet till forskningen genom att det är empiriskt grundat.

Då det är vanligt att svenskar som är intresserade av prepping inte gärna ser sig själva som preppers (Olsson, 2021: 33-34), är inte detta ett urvalskrav. Ett krav är däremot att de är bosatta i Sverige och att de är intresserade av prepping. Avgränsningen till en svensk kontext motiveras av att intervjupersonerna befinner sig i samma geografiska, politiska och samhällseliga kontext, så att inte faktorer på dessa områden ger upphov till variation.

Intervjupersonerna hittades via två Facebook-grupper för personer intresserade av prepping. Ett inlägg publicerades i vardera grupp, där jag gav en kortfattad beskrivning av studien och bad dem interagera med inlägget eller kontakta mig om de var intresserade av att delta (se Bilaga I). Deltagarna informerades inte i förhand om studiens genusperspektiv eftersom det riskerade påverka deras svar på intervjufrågorna.

För en kvalitativ studie som denna gjordes ett strategiskt urval. Ambitionen var att urvalet skulle följa två principer; *teoretisk mättnad* och *maximal variation*. Att uppnå teoretisk mättnad innebär att ytterligare intervjuer inte bidrar med någon ny information om fenomenet (Esaiasson, 2017: 167-168). Maximal variation betyder att det bland respondenterna finns en variation i egenskaper som kan tänkas påverka hur de uppfattar och uttrycker sig kring fenomenet (Esaiasson, 2017: 268-271). Dessa är kön, ålder, yrke och bostadsområde. Yrke kan ha en påverkan dels genom att olika yrken ger olika ekonomiska förutsättningar att preppa men även för att vissa yrkeskunskaper kan vara gångbara även inom prepping. Yrke beskrivs ospecifikt, i termer av yrkesområde, för att bevara deltagarnas anonymitet. Bostadsområde är relevant eftersom stadsmiljö och landsbygd både ger olika behov och

förutsättningar för hemberedskap (Olsson, 2021: 30-31). Tabell 2 är en sammanställning av egenskaperna hos studiens deltagare. Könsfördelningen är 5 kvinnor och 8 män, sammanlagt 13 deltagare.

Tabell 2.

<u>Kön</u>	<u>Ålder</u>	<u>Yrkesområde</u>	<u>Bostadsområde</u>
Kvinna	20-30 år	Student	Storstad
Kvinna	20-30 år	Student	Mellanstor stad
Kvinna	40-50 år	Ingenjör	Storstad
Kvinna	40-50 år	Student	Mindre stad
Kvinna	50-60 år	Sjukpensionär	Storstad
Man	30-40 år	Transport	Mindre stad
Man	40-50 år	Bygg	Mindre stad
Man	40-50 år	Vård	Landsbygd
Man	40-50 år	Egenföretagare	Mindre stad
Man	50-60 år	Skola	Storstad
Man	50-60 år	Skola	Landsbygd
Man	60-70 år	Transport	Mindre stad
Man	60-70 år	Tjänsteman	Mellanstor stad

Ett problem som finns i urvalet är att det bland kvinnorna finns en överrepresentation av studenter och boende i storstäder. Bland kvinnorna var ingen intervjuperson över 60 år och bland männen var ingen under 30 år. Trots att det initiala intresset för studien var relativt stort skedde ett visst bortfall vid kontakt med potentiella intervjupersoner, på grund av uteblivna svar. Urvalet är också påverkat av medlemskap i prepping/krisberedskaps-grupper på Facebook. Möjligheten att följa principen av maximal variation begränsades av variationen bland de som anmälde intresse. Begränsningen i variationen minskar troligheten att alla huvuduppfattningar fångats in i denna studie men de huvuduppfattningar som trots det identifierats är empiriskt grundade. Fortsatt forskning krävs för att med säkerhet kunna säga att alla huvuduppfattningar identifierats.

4.3 Intervjuguide

Intervjun inleddes med ett par personliga frågor om ålder, yrke och typ av bostadsområde. Då anonymitet var viktigt för flera av intervjupersonerna förklarade jag att anledningen till att jag ställde dessa frågor var för att kunna visa på en variation i urvalet. Informationen kopplas inte heller till de citat som används i analysen. Samtliga intervjupersoner gav sitt godkännande till detta. Då studien gjordes genom intervjuer med respondenter, där tanke kategorier är vad som är i fokus, begränsade inte anonymiteten studiens genomförbarhet.

Efter de inledande frågorna följer de tematiska frågorna. De är de viktigaste frågorna och de ska vara formulerade så att intervjupersonen uppmuntras att svara med sina egna ord och lyfta fram vad de själva anser är av betydelse (Esaiasson, m.fl., 2017: 274). Intervjuguiden följer tre teman; riskuppfattning, beredskap i praktiken och samhälle. Temana bygger på områden där tidigare forskning och teori öppnat för att genus kan möta prepping och dess olika aspekter. Temat riskuppfattning handlar om vilka risker intervjupersonen ser, vilka konsekvenser dessa risker har och vad man känner inför dem. Temat beredskap i praktiken handlar om vilka praktiska åtgärder man tagit. Under dessa delar förekommer uppföljningsfrågor, dvs. frågor som är kopplade till en annan tematisk fråga och som ställs för att få intervjupersonen att utveckla sina svar (Esaiasson, m.fl., 2017: 274). Uppföljningsfrågorna skapar ett större underlag för jämförelser. Temat samhälle handlar om samhällsproblem, ansvarsfördelning och svensk krisberedskap. Temat relaterar till riskuppfattningar och drivkrafter, och syftar till att föra in ett samhällsperspektiv, framförallt om det inte tidigare lyfts av respondenten.

Vid själva intervjutillfället varierade frågornas ordningsföljd ibland något, beroende på om intervjupersonen svarade på en fråga utan att jag ställt den eller om de själva ledde in på ett ämne som jag tänkt fråga om senare. Vid en samtalsintervju ska intervjuguidens form göra att mötet blir mer av ett levande samtal än en utfrågning (Esaiasson, m.fl., 2017: 273-274). Därav är det även viktigt att frågorna inte använder akademisk jargong (Teorell & Svensson, 2007: 90). *Standardisering* och *struktur* är två begrepp som beskriver intervjuens form (Trost, 2010: 39-41). En hög grad av standardisering innebär att frågorna och situationen är samma för alla intervjuer och en låg grad av standardisering innebär att frågorna kan tas i olika ordningsföljd, intervjupersonens egna språkbruk används och uppföljningsfrågor bygger på vad som sägs. Denna studie befinner sig någonstans däremellan, då frågorna i var desamma för alla men ordningsföljden kunde variera. Frågorna anpassades efter intervjupersonens språkbruk i den mån att vissa använde ordet "prepping" medan andra föredrog "krisberedskap" eller "hemberedskap". Struktur kan handla om typ av svarsalternativ. De

inledande frågorna om ålder, yrke och bostadsområde var strukturerade. De tematiska frågorna var ostrukturerade för att intervjupersonen skulle ha utrymme att tala fritt. Struktur kan också handla om intervjuens upplägg, där denna studie är strukturerad eftersom den följer frågor på förutbestämda teman.

4.4 Alternativa metoder

Ett alternativt tillvägagångssätt hade kunnat vara att göra en frågeundersökning, exempelvis med enkäter. Då hade det varit möjligt att uttala sig om frekvens (Esaiasson, m.fl., 2017: 261), t.ex. hur många män eller kvinnor som var av en viss uppfattning. Enkätundersökningar karakteriseras av en hög struktur - svarsalternativen är givna i förväg och ordningsföljden är alltid densamma (Teorell & Svensson, 2007: 89-91). När intervjun är mindre strukturerad och svarsalternativen är mer öppna ger det utrymme för intervjupersonen att använda sina egna ord i svaren. För att urskilja skillnader mellan hur män och kvinnor ser på risker och beredskap ville jag undvika att binda svarsmöjligheterna till förutbestämda alternativ utan istället ge utrymme åt de perspektiv deltagarna lyfte på eget initiativ.

4.5 Genomförande

Två intervjuer genomfördes genom personliga möten på café, sex via zoom och fem via telefon. De olika tillvägagångssätten möjliggjorde för intervjuer med personer som befann sig på olika platser i landet. Samtalen varade mellan 20 - 60 minuter.

Gällande intervjuareffekt så upplevde jag som ung kvinna att det gick något lättare att ha samtal om känslor inför framtiden och potentiella kriser med andra kvinnor, oavsett om de kände en oro eller inte, men min uppfattning är ändå att alla deltagare svarade ärligt på den frågan. Omedveten påverkan i form av selektivt lyssnande från min sida motverkades av att intervjuerna spelades in och transkriberades.

4.6 Analys

Alla intervjuer transkriberades till fullo, med undantag för längre stycken med utsvävningar som inte hade relevans för frågeställningarna. Vid transkriberingen togs sådant som suckar och stamningar bort, men skratt och talspråkliga utfyllnadsord inkluderades (t.ex. liksom, asså, ju). I uttalanden som sedan citeras i resultatet togs utfyllnadsord bort om det gjorde citatet mer lättläst. Förtydliganden gjordes i vissa citat, dessa är markerade med “[ ]”.

I analysens första steg lästes materialet igenom och för varje respondent markerades de uttalanden som enligt operationaliseringen kan klassas som riskuppfattning, drivkraft och beredskapspraktik. Uttalandena sammanfattades med hjälp av koncentreringsmetoden. Det innebär att längre uttalanden omformuleras till kortare meningar, utan att betydelsen försvinner (Esaiasson, m.fl., 2017: 280-281). I nästa steg användes kartläggningsmetoden för att sortera uttalandena. De koncentrerade uttalandena sammanställdes i tre listor (riskuppfattningar, drivkrafter, beredskapspraktiker) med två spalter, en för män och en för kvinnor. De uttalanden som har innehållsmässigt liknande kvalitéer placeras in under samma kategori, t.ex. är cyberattacker, terrorism och sabotage avsiktliga aktioner av en fientlig aktör och kategoriseras därför som "Aggression". Gränsdragningarna beskrivs i texten och belyses med citat.

För att besvara den första frågeställningen jämfördes uttalanden som gjorts av män respektive kvinnor. För "riskuppfattningar" och "drivkrafter" finns skillnader om någon eller några kategorier tas upp av enbart män eller enbart kvinnor. För "beredskapspraktiker" jämfördes praktiker även när de är placerade i samma kategori. Detta eftersom praktiker som syftar till samma typ av beredskap kan utföras på olika sätt, behovet av mat kan t.ex. tillgodoses genom lagring av konserver och genom odling. Där kvinnor och män använder olika praktiker för att uppfylla samma syfte finns skillnader mellan kvinnor och män. Skillnader finns även om en hel kategori tas upp av antingen enbart kvinnor eller män.

För att besvara den andra frågeställningen användes innehåll och struktur från tabell 1, där riskuppfattningar, beredskapspraktiker och värderingar klassats som feminina eller maskulina, som ett verktyg för att analysera materialet. Alla uttalanden gick inte att klassificera enligt tabell 1, då de inte uppvisar en uppfattning som tidigare forskning och teori klassat som maskulin eller feminin. I nästa steg undersöktes feminina uttalanden som gjorts av kvinnor och maskulina uttalanden som gjorts av män för att se hur könade uppfattningar upprätthålls, och feminina uttalanden som gjorts av män och maskulina uttalanden som gjorts av kvinnor för att se hur könade uppfattningar utmanas.

4.7 Validitet och reliabilitet

I fråga om validitet är det värt att diskutera hur väl intervjufrågorna ger svar på de frågor som studien undersöker. "Drivkrafter" är ett svårt område där svaren kan vara olika djupgående beroende på hur mycket intervjupersonen själv reflekterat kring detta tidigare. Om en person t.ex. inte lyfter en känslomässig aspekt kan det betyda att en sådan inte finns men det kan också betyda att det är något de själv inte tänker påverkar dem. Samtidigt som detta kan vara

ett problem för exaktheten i jämförelsen är det en reflektion av verkligheten och kan därför säga något i sig. Liknande problem finns med "riskuppfattningar" och "beredskapspraktiker": Bara för att en person inte tar upp en viss risk eller praktik behöver det inte betyda att de inte ser eller gör den. De uttalanden de gör är dock en reflektion av de risker de faktiskt själva uppfattar och praktiker de prioriterar. Frågorna i intervjuguiden är utformade efter ambitionen att undersöka respondenternas uppfattningar.

Vid en kvalitativ intervjustudie kan inte reliabilitet handla om mätverktygets träffsäkerhet på samma sätt som vid en kvantitativ studie, eftersom olika svar på intervjufrågorna är önskvärt (Trost, 2010: 131-132). Istället bygger reliabiliteten på en utförlig och tydlig redovisning av tillvägagångssättet, så att läsaren har möjlighet att ta ställning till de avgränsningar och vägval som gjorts.

5. Resultat

Resultatdelen är indelad i två avsnitt. Det första kopplas till frågeställning ett och handlar om skillnader mellan kvinnor och män inom områdena riskuppfattningar, drivkrafter och beredskapspraktiker. Den andra kopplas till frågeställning två och handlar om hur könade uppfattningar och praktiker upprätthålls eller utmanas inom prepping.

5.1 Skillnader mellan kvinnor och män

Avsnittet är indelat i tre delar, för att täcka in de olika aspekterna av den första frågeställningen; Riskuppfattningar, Drivkrafter och Beredskapspraktiker. Avsnittet är upplagt så att analysen löper genom presentationen av materialet, då likheter och skillnader i kvinnornas och männens uttalanden uppmärksammas. Avsnittet avslutas med en sammanfattning.

5.1.1 Riskuppfattningar

När intervjupersonerna diskuterar risker rör det sig om *specifika* eller *ospecifika* risker som får konsekvenser på individnivå. Vissa framhåller och förbereder för specifika risker och händelser medan andra ser att riskerna är osäkra och oförutsägbara och därför fokuserar de främst på de grundläggande behoven, eftersom dessa alltid kommer vara mat, vatten och värme. En man säger att *“Jag förbereder mig inte för scenarier utan för att tillgodose behoven som finns, och de är desamma, oavsett vilket scenario som finns kommer vi tillbaka till samma grundläggande behov alltid.”*

Bland de som gav exempel på specifika omständigheter som ger upphov till risker så betonas t.ex. datoriseringen, långa logistikkedjor, elberoende, klimatförändringar och Kinas anspråk på internationell dominans. Anfallskrig i Sverige var en risk som lyftes men då alltid med kommentaren att det är något osannolikt men som inte heller fick betraktas som omöjligt.

Både bland de som ser specifika och de som ser ospecifika risker finns uppfattningen att något kan ske där konsekvensen är en påverkan på vår vatten- och elförsörjning. Såväl kvinnor som män ser att det är där en stor sårbarhet ligger. Vårt stora beroende av det och bristande säkerhet kring viktiga anläggningar gör det till något som är värt att vara förberedd för. En kvinna förklarar att *“...det kan vara strömavbrott på grund av att liksom, ja på grund av sabotage, asså på grund av att främmande makt hackat sig in i våra system, och mixtrat med eltilförseln på något sätt...”*. En man menar att *“Idag, som det är idag, en liten*

radiostyrd helikopter kan bara släppa ner ett litet gift-paket i de där dammarna [där dricksvatten förvaras] och sen är det klart. Sen är hela Sveriges dricksvatten förstört.” De respondenter som tar upp elförsörjningen poängterar hur omfattande konsekvenserna av ett strömavbrott kan vara, och hur de byggs på om avbrottet blir långvarigt.

En uppfattning som uttrycks är att konsekvenserna av en risk inte behöver vara kamp för överlevnad eller samhällskollaps, men att man med förberedelser kan leva sitt liv som vanligt vid en krishändelse som varar några dagar, veckor eller månader. På denna punkt finns dock en skiljelinje mellan de som tar med i beräkningen att samhället kanske aldrig återhämtar sig och de som tänker att samhället löser eventuella problem - men inte så snabbt som folk tror. En kvinna berättar om hur hennes uppfattning skiljer sig från hennes föräldrars: *“Mina föräldrar tycker till exempel att jag är jätte-ugglig, de kan inte förstå det utan de förväntar sig att det står en tankbil ute på gatan efter några timmar om nånting händer. Medans jag förväntar mig kanske att den tankbilen kommer efter någon vecka eller två då, hahah typ.”*

Deltagarna i denna studie beskriver inte uttryckligen total samhällskollaps som en förväntad konsekvens men det påtalas ibland: *“...jag känner väl personligen att de här jättestora katastroferna, där saker är helt åt fanders i många månader det blir lite för oöverskådligt och lite för extremt att förbereda sig för. Jag förstår grejen men det är ingenting jag själv kommer ta tag i och göra liksom.”* Att man har förberedelser för flera månader behöver dock inte betyda att man tror på en total samhällskollaps, det kan till exempel vara en avsiktlig eller oavsiktlig effekt av att man bor så att man kan självhushålla en längre tid.

De riskuppfattningar som framkommit är specifika eller ospecifika. Med en icke-specifik riskuppfattning är själva risken inte särskilt relevant utan fokus ligger på möjliga konsekvenser. Specifika risker delas in i aggression, klimat, högteknologiskt samhälle, säkerhetspolitik, grundläggande behov, hälsa, risker i det egna området, logistikproblem och ekonomisk kris (Tabell 3). Risker i det “egna bostadsområdet” relaterar till specifika omständigheter i det egna bostadsområdet, som till exempel när en manlig deltagare beskriver risker med närheten till cisternerna i hamnen i Göteborg.

Tabell 3.

<u>Risk</u>	<u>Män</u>	<u>Kvinnor</u>
Ospecifik	Osäker framtid	Osäker framtid, global värld
Aggression	Cyberattacker, Terrorism, Samordnad attack	Cyberattacker, Sabotage

Klimat	Klimathot, Klimatomställning	Väderfenomen, Naturkatastrofer, Global uppvärmning, Översvämningar
Högteknologiskt samhälle	Datorer styr allt, Elberoende, Elbilar överbelastar systemet, Gammalt elsystem, Sårbar infrastruktur, BankID	Datorisering, Internet, Elberoende, Inbyggd sårbarhet i samhället, Sociala medier, Långvarigt strömavbrott
Säkerhetspolitik	Säkerhetspolitiska läget, Putin, Kina	Invasionen i Ukraina
Grundläggande behov	Varor tar slut i affärerna, Kontaminerat dricksvatten, Störningar i matleveranser	Brist på vatten, mat, värme, Dålig skörd, Utebliven matproduktion, Kontaminerat dricksvatten
Hälsa		Pandemin, Vaccin
Risker i egna området	Cisterner brinner	Vatteninloppet i Stockholm
Panik och kaos	Människor blir själviska	Människor bråkar om saker eller mat
Logistikproblem	Långa logistikkedjor, Brist på reservdelar, JIT ¹ -samhället, Importberoende	
Ekonomisk kris	Ekonomisk bubbla	

De flesta riskområdena tas upp av både kvinnor och män, med undantag för "hälsa" som enbart tas upp av kvinnor och "logistikproblem" och "ekonomisk kris" som enbart tas upp av män. Till detta ska tilläggas att även kvinnor diskuterade problem med att vi lever i en "global värld", vilket skulle kunna avse importberoende och logistikproblem men då det inte sades rakt ut kategoriserades det inte så. Pandemin nämndes av både kvinnor och män som en upplevelse eller erfarenhet av en kris men endast kvinnor lyfte det som en aktuell risk. Då nämndes även risken att bli sjuk av vaccin.

¹ "Just-in-time". Att varor produceras och levereras precis när de behövs, i exakt den mängd som behövs (Nationalencyklopedin, u.å.).

5.1.2 Drivkrafter

Tidigare erfarenheter av såväl sårbarhet som av beredskapspraktiker är något som respondenterna uppger ligger till grund till att de förbereder sig idag. Att t.ex. vara uppväxt på 70-talet innebar längre väntetider än vad vi är vana vid idag och en uppväxt på landsbygden uppges ge liknande erfarenheter, även i nutid.

En upplevelse av sårbarhet är en egen upplevelse av en händelse som gjorde samhällets eller den egna sårbarheten påtaglig. Att vilja undvika en sådan situation igen motiverar förberedelse. En kvinna beskriver att när avloppsvattnet läckte ut i dricksvattnet behövde hon under en lång tid koka eller bära köpt vatten, vilket gjort att hon nu alltid är förberedd med vattendunkar hemma.

En känsla av pliktskyldighet och att inte vilja vara en belastning för samhället är också något som motiverar förberedelser. En del av det är ansvarsprincipen, att den som har ansvar för något vanligtvis även har ansvar för det i en krissituation, t.ex. att ta hand om sig själv och sin familj. En annan del är att samhällets resurser ska gå till de som inte har möjlighet att förbereda sig: *“...jamen det finns massa andra människor som har större behov av samhällets insatser vid en krissituation, så det är nog av solidaritet för dem kanske mest [som jag förbereder mig]”*.

Det finns också en uppfattning att samhällets beredskap är låg och att det inte går att förlita sig på att det offentliga har resurserna, planeringen eller kompetensen att hjälpa till. På samhällsnivå finns inte någon långsiktig planering - omfattar krisen hela eller stora delar av landet och varar längre än en vecka så finns ingen plan. Den som lägger sin beredskap i samhällets händer riskerar stå hjälplös när något händer. En man säger att *“Jag tror inte att samhället har kapacitet att lösa problemen när de händer, och därför förbereder jag mig för att jag ska klara mig tills samhället kommit på benen.”* Detta är en uppfattning som förekommer bland både kvinnor och män, och där både kvinnor och män ser att samhället kommer lösa problemen men på ett långsamt och otillfredsställande sätt.

Nivå av oro inför framtiden och kommande kriser beskrivs av både kvinnor och män som låg: *“Inte orolig och inte rädd. Förberedd och inte rädd.”*, och som hög: *“Asså jag får för mig att “nu jävlar nu händer det grejer här”. Läser in en massa signaler i media och kanske privat (...) jag bara “shit nu kommer krisen typ” och då är väl prepping kanske någon slags försök att hitta kontroll i livet (...)”*. En skillnad mellan män och kvinnor inom kategorin för oro är att det bland de männen finns de som gör ett tydligt avståndstagande från oroskänslor och rädsla. Bland kvinnorna finns de som uttrycker mer oro och kopplar det

direkt till varför de preppar: *“Vi preppar för att inte behöva vara oroliga, för att inte behöva vara stressade, för att inte behöva må dåligt.”*

Att kunna leva sitt liv normalt eller till och med bekvämt är en motivation till att göra förberedelser. Prepping behöver inte enbart handla om överlevnad, utan att man när något inträffar kan fortsätta leva sitt liv så nära som man lever det idag. Chansen för detta ökar ju mer förberedd man är. En kvinna säger att *“Något form av mål, eller vad man säger, är ju att fortsätta sitt normala liv när det blir tuffare i världen liksom. Det handlar inte om ren överlevnad för det tror jag inte kommer vara ett problem, det handlar om att, att kunna leva ett bekvämt liv, även i svåra tider liksom.”* En riktning inom kategorin är tacksamhet. Det är en uppfattning som uttrycktes en kvinna och där ingen motsvarande uppfattning uttrycktes av män. Tacksamheten handlar om att uppskatta hur bra livet är idag, eftersom människor innan aldrig haft möjligheten att ha det så bra som vi har det och eftersom det finns en risk att det aldrig kommer bli lika bra igen. Uppfattningen är en drivkraft för att det motiverar till att skydda sådant som idag upplevs som viktigt och som kan gå förlorat vid en kris.

Prepping kan också vara ett intresse, en hobby. Både män och kvinnor uttrycker ett nöje i att ta del av information om prepping (via t.ex. Facebook-grupper och poddar) och att själva förbereda sig. Intresset sammanfaller för vissa med ett intresse för friluftsliv eller odling, där kunskaper och utrustning överlappar.

De drivkrafter som intervjupersonerna ger uttryck för kategoriseras som uppväxt, upplevelse av sårbarhet, plikt, vara oberoende av samhället, omsorg, oro, leva som vanligt och intresse (Tabell 4). Samtliga kategorier uttrycktes av både män och kvinnor.

Tabell 4.

<u>Drivkraft</u>	<u>Män</u>	<u>Kvinnor</u>
Uppväxt	Vana sedan uppväxten, Uppväxt på landsbygd	Vana sedan uppväxten, Uppväxt på landsbygd, Alltid funnits i bakhuvudet
Upplevelse av sårbarhet	Stormen Gudrun, Storm, Coops kassasystem hackades, Pandemin	Odrickbart vatten, Flytta in till staden, Coops kassasystem hackades, Tyfoner, Pandemin
Plikt	Ansvarsprincipen, Inte belasta samhället	Pliktkänsla, Inte belasta samhället, Beredskap förväntas, Samhällets resurser ska gå till de som inte kan

Vara oberoende av samhället	Ta hand om sig själv, Klara sig utan samhället	Klara sig om elen slås ut
Samhällets krisberedskap är dålig	Samhället har inte tillräcklig kapacitet	Samhället kan inte agera snabbt nog
Omsorg	För sig själv och barn, För sambo och ofött barn, Små barn ger sårbarhet	För nära och kära, Barn
Oro	Oro/förvirring innan förberedelser var på plats	Stress, Problem med sömn, Motverka individuell sårbarhet, Hitta kontroll, Känsla av att något ska hända
Leva som vanligt	Leva normalt liv, Vilja leva ett visst typ av liv	Kunna leva normalt/bekvämt vid en kris, Tacksamhet över hur bra vi har det i nuläget
Intresse	Poddar, Friluftsliv	Det är roligt

En nytta för sig själv eller samhället?

För att undersöka drivkrafter fick respondenterna besvara frågor om vad som gjorde att de började preppa, varför det är viktigt för dem att vara förberedda och hur de känner inför framtida kriser. I slutet av intervjun svarade de även på frågan om huruvida de huvudsakligen ser sin beredskap som en nytta för samhället eller som en nytta för sig själv och sin familj. Svaren på den frågan är formade av själva frågan - intervjupersonerna "tvingades" sätta värde på samhälle och familj - och de har därför inte kategoriserats in i tabell 4. Svaren är dock ändå passande att lyfta under denna punkt då det handlar om varför beredskap är värdefullt. Två linjer framgår i materialet: (1) huvudsakligen samhällsnytta och (2) en egennyttan där kollektiv beredskap är en god bieffekt. En kvinna som är av uppfattning ett (1) säger att hennes beredskap är "...för samhället, för att som sagt, om jag bygger upp bara själv, vad kommer hända sen när det är kris då? Så de kommer i alla fall ta den från mig, (...) Jag är mera sådär "vi går tillsammans". En man som är av uppfattning två (2) säger att "...till syvende och sist tänker jag på mig själv och mina barn. De är de som är viktiga för mig. Och indirekt så påverkar det ju samhällets resiliens överhuvudtaget, motståndskraften blir ju hög om fler tänker så. Även om det inte är mitt syfte, mitt syfte är att klara mig själv och min familj." Uppfattning ett lyfts bara av kvinnor och uppfattning två lyfts av både kvinnor och män.

5.1.3 Beredskapspraktiker

Resultatet visar att män och kvinnor utför samma typer av beredskap, med ett par undantag. I tabell 5 presenteras olika praktiker hos män och kvinnor, kategoriserat efter vilken typ av beredskap de syftar till.

Tabell 5.

<u>Typ av beredskap</u>	<u>Män</u>	<u>Kvinnor</u>
Mat och vatten	Lager med mat, Baka bröd, Laga mat utan spis, Vattenfilter, Vattenreserv, Närhet till sjö, Känna till mat som växer i sitt närområde	Vattendunk, Vattenfilter, Närhet till vatten, Lager med mat, Spritkök, Gas, Känna till ätliga växter
Värme och el	Solpanel, Varma kläder, Kamin, Öppen spis	Värmeljus och tändare, Fotogenlampor
Sjukvård	Medicin, Sjukvårdskunskaper	Första hjälpen, Lager med medicin, Bygga upp sitt immunförsvar
Planering	Reservplan (för att lämna bostad), Viss mängd bensin i tanken, Tänka igenom saker	Planering med familjen, Planering för att lämna bostad, Laddade elsparkcyklar, Kunna sitt närområde
Överlevnad i och av naturen	Tält, Friluftsutrustning, Göra upp eld, Odling	Kunna naturen, Känna till ätliga växter, Göra upp en eld, Hugga ved
Tillverka och laga saker	Reservdelar till verktyg	Tillverka saker, Laga saker
Kommunikation	Radio, Bilradio	Jaktradio
Beredskap för husdjur		Hundmat, Allergimedcin till andra i skyddsrum
Socialt nätverk	På sikt behöver man andra, Känna andra med bra kompetens	Hjälpa varandra, Man är starka tillsammans, Känna andra med bra kompetens, Motverka ensamhet

Skyddsutrustning	Skyddsmask för rökutveckling	
Självkänedom	Kunskap om sig själv och sina reaktioner	Kunskap om sin egen reaktion i stressiga situationer
Mental förmåga	Analysera behov, Skapa sig sin egen uppfattning, Sunt förnuft	Vara stark i sinnet, Medvetenhet om risker, Kunna tänka logiskt
Ha kontanter att betala med		Ha kontanter hemma
Radioaktivitet	Jodtabletter	

Att kunna tillgodose sina grundläggande behov är basen för alla förberedelser. I kategorin beredskap med mat och vatten syns inga större skillnader. Att kunna täcka sina egna basbehov ses som självklart, framförallt genom att ha mat för en längre tid hemma och något sätt att få tag på vatten. Hur man skapar en tillgång till vatten varierar beroende på hur man bor, om det finns vatten att hämta "naturligt" i närheten eller inte. Utöver den maten man har hemma kan det också vara bra att kunna veta vilka växter som går att äta och om de finns i närheten, en man beskriver till exempel att han har en massa kirskaål på tomten och i närheten.

För att få tillgång till värme och el finns det skillnader i praktiker, dock är det troligt att dessa beror på förutsättningar i bostad och ekonomi. Kvinnor har förberett med värmeljus och fotogenlampor, och männen med bl.a. solpanel och kamin. En kvinna berättar att hon planerar att skaffa solceller men att det just nu inte går att rättfärdiga ekonomiskt.

Att kunna första hjälpen och ha mediciner för en längre tid är viktigt för både kvinnor och män, speciellt om det i hushållet finns behov av medicin mot en sjukdom, såsom diabetes. Man vill inte riskera att bli utan det vid en längre samhällsstörning. Om behovet av sjukvård säger en man: *"Att man kan första hjälpen, att man kan tillgodose de bitarna. Avancerad första hjälpen. Och sen även tänker jag sjukvården i ett längre perspektiv, om vi inte kan få det tillgodosett ska man klara av mer än bara den mest akuta första hjälpen."* En skillnad i praktikerna är att det bland kvinnorna tas upp att man kan stärka sitt immunförsvar på egen hand genom att äta sunt.

För respondenterna handlar planering om att man har tänkt igenom vad som skulle kunna hända och har en plan för hur man ska agera. Det handlar om att ha sett ut potentiella flyktvägar, pratat igenom mötesplatser med familjen och att ha bensin i tanken eller el i elsparkcyklarna. En man säger *"Det är inte säkert att jag kan vara hemma (...) det kan vara*

så att det blir obeboeligt här av någon anledning, och då är det bra om man har en reservplan.”

Överlevnad i naturen är något som det finns delade meningar om. Bland de som är intresserade av friluftsliv är alternativet självklart, och även om de skulle stanna hemma så har de användbar utrustning. En kvinna räknar upp att det är bra att ha kunskap om: *“vilka växter som är ätliga, hur man gör upp en eld, hur man hugger ved på bästa sätt, vilka träslag som är, har, högst densitet...”*. Naturen ses också som något det går att leva av, dels genom att hitta ätliga växter men också genom att odla dem själv. De som diskuterat odling har dock påpekat att det snarare är ett komplement och ett intresse, inget de bygger sina förberedelser på. Vissa ser friluftsliv som ett intresse som tydligare bör hållas separat från prepping. En man menar att, att alla skulle kunna överleva i skogen vid en kris är inte realistiskt och att beredskap i stadsmiljö både är och måste vara möjligt.

Både kvinnor och män tycker att det är viktigt med ett socialt nätverk. Här finns dock en skillnad i hur man ser på rollen som det spelar. Bland männen uttrycks att det går bra att klara sig själv i början av en kris, men att man på sikt alltid har ett behov av andra. Ingen klarar av allting helt ensam och i grupp kan man komplettera varandras kompetenser. En man säger att socialt nätverk behövs *“För ensam, lone wolf, det klarar man sig inte som utan man måste vara ett antal personer som hjälps åt. Speciellt om det blir långvarigt. (...) Klara allt själv det fixar man inte. Man behöver folk, man behöver folk man litar på, folk som har kompetenser och färdigheter som kompletterar varandra.”* Bland kvinnorna lyfts inte det långsiktiga perspektivet på samma sätt, istället betonades att det alltid finns styrka i att arbeta tillsammans och att kontakt med andra kan motverka ensamhet. En kvinna säger *“Som min princip i livet, du kan inte leva själv, i samhället. Du behöver alltid någon hjälp, oavsett vad det är för någonting.”* En annan kvinna pratar om varför hon skaffade en jaktradio, och säger *“För att, och då tänker jag på mina egna sårbarheter, att jag tycker väldigt, jag tycker inte om att vara ensam. Och jag bor själv. Så att jag vill gärna ha möjlighet att kommunicera med andra människor, och då kan jag ha en radio och så kan en kompis ha en andra radio, så kan vi ändå prata med varandra.”*

För både kvinnor och män innebär självkännedom att man har koll på hur man själv kan reagera i stressiga situationer. Det är en kunskap som är viktig för att undvika panik. Känner man till sina styrkor och svagheter har man en bättre förmåga att hantera en kris. En närliggande kategori är även mental förmåga. Det innebär att, som en kvinna uttrycker det, *“vara stark i sinnet”*. Mental förmåga är också att tänka logiskt och analytiskt, både vid en kris och kring information om risker och krisberedskap. Det fanns en enighet bland respondenterna att det är de viktigaste kunskaperna man kan ha.

Intervjuare: *“Vilka tycker du är de viktigaste kunskaperna man kan ha för att vara förberedd?”*

Respondent: *“...nej men det är väl analys, att analysera sitt behov och bilda sin egen uppfattning, det är det viktiga. Tänka själv vad som kan hända. Eftersom alla har så olika förutsättningar, en del bor i lägenhet en kan liksom inte laga vatten om man nu tycker att man ska göra det. Då får man hitta andra lösningar.”*

Slutligen var det några kategorier som enbart kvinnor eller enbart män tog upp. Beredskap för husdjur är något som lyfts av kvinnor. Det innebär att ha hundmat hemma för en längre tid och att ha en plan för om man skulle behöva gå till ett skyddsrum. Det är inte säkert att hunden får följa med in, men en kvinna har förberett allergimedicin för eventuella allergiker för att förbättra oddsen. Uppfattningen uttrycks i studien enbart av kvinnor men det är troligare att det inte är en könad praktik utan snarare baserat på att man har ett husdjur och bor i en stad. Att de har kontanter hemma är något som också enbart nämns av kvinnor, och då bara i förbifarten. Både kvinnor och män påpekar att kontanter kanske inte gör så stor nytta, för om elen är borta kommer inte kassorna att fungera. Bland männen lyfts förberedelse genom att ha jodtabletter hemma. Det motiveras inte av att risken för radioaktiv strålning är stor, men av att det inte skadar att ha det hemma utifall. Beredskap genom att ha specifik skyddsutrustning lyfts av en man som har skyddsmasker hemma på grund av en risk han identifierat i sitt egna område: En brand i cisternerna med bränsle i Göteborgs hamn, med stor rökutveckling.

Sammanfattning

Analysen av materialet visar att likheterna mellan män och kvinnors riskuppfattningar, drivkrafter och beredskapspraktiker, är fler än skillnaderna. Män och kvinnor uppfattar samma typer av risker, med undantag för hälsa, som lyfts av kvinnor, och logistikproblem och ekonomisk kris, som lyfts av män. I drivkrafter syns inte skillnader mellan olika kategorier, dock syns skillnader inom kategorierna. Både kvinnor och män uppger att de inte är särskilt oroliga, men bland männen finns även en linje som tar tydligare avstånd från oro och bland kvinnorna finns en linje som uppger att oron kan vara stark. Bland kvinnor och män uppges också olika syn på samhällsnytta som drivkraft, där det finns kvinnor som menar att de hittar motivation i det. I beredskapspraktiker uttrycker sig kvinnor och män något olika kring i vilket steg av en kris det sociala nätverket är viktigt. Män menar att socialt nätverk framförallt blir nödvändigt om krisen blir långvarig, medan kvinnor inte placerar behovet inom en

tidsram utan lyfter det som något som alltid är viktigt. Skillnader i hur man förbereder med värme och el är troligen relaterat mer till typ av bostad och ekonomi, än kön.

5.2 Feminina och maskulina uppfattningar och praktiker

Avsnittet är indelat i tre delar, baserat på frågeställning två; Riskuppfattningar, Beredskapspraktiker och Värderingar. I varje del har uttalanden kodats som feminina eller maskulina, baserat på innehållet i tabell 1. Analysen har format upplägget, som även följer strukturen från tabell 1. Avsnittet avslutas med en sammanfattning.

5.2.1 Riskuppfattningar

Oro, rädsla och sårbarhet

Oro och rädsla kodas som feminint och är en uppfattning som både upprätthålls och utmanas av kvinnor i studien. Bland kvinnliga respondenter beskrivs stress och oro som något som ökar vid konsumtion av nyhetsmedia och i perioder när man reflekterar mycket kring risker. Medvetenhet om händelser i omvärlden kan också göra det svårt att sova. En kvinna säger *“Ibland kan det vara jättejobbigt. Ibland så känns det jättelugnt. Det beror kanske lite på saker och ting runt omkring och jag tror också att det kan bero på hur mycket jag, asså hur mycket tidningar jag läser.”* Andra kvinnor tar mer avstånd från oro och menar att förberedelserna de gjort innebär att de inte till vardags behöver gå och känna sig rädda. De säger att utåt kanske det uppfattas som oro, eftersom de inte ser optimistiskt på framtiden, men det är inte en känsla de själva upplever.

Bland männen i studien görs ett tydligare avståndstagande från oroskänslor, vilket är att upprätthålla en könad uppfattning. Enligt Connell (1996: 116-117) kan uttryck för femininitet göra att en man utestängs från delaktighet i den hegemoniska maskuliniteten. Så länge oro identifieras med femininitet är det ett uttryck för underordning. Till de män (och kvinnor) som inte nämnde oro vid frågan om hur de känner inför kommande kriser ställdes följdfrågan *“Brukar du känna dig orolig?”*. På denna fråga fanns män som skarpt svarade: *“Absolut inte!”* och *“Nej. Inte orolig och inte rädd.”*. Viss oro uttrycktes av män, vilket utmanar den könade uppfattningen. Det medges att det initialt fanns en oro innan man började förbereda sig, men även att man kan bli lite orolig för framtiden ibland: *“Asså det är klart man blir ju kanske lite orolig, kan man väl bli men samtidigt är det så det är och så det alltid har varit.”*

5.2.2 Beredskapspraktiker

Omsorg, hemarbete och matlagning

Tidigare forskning av Kelly (2016: 108) beskriver att kvinnliga preppers i USA vid en kris har ansvaret för omsorgs- och hemarbete. Denna studie pekar mot att praktiker i hemmet och av omsorg utförs av både kvinnor och män. Det innebär att könade praktiker utmanas av män och upprätthålls av kvinnor. De praktiker som nämns är att baka bröd och att kunna laga mat om elen är borta. Praktiker för omsorg, hemarbete och matlagning är inget intervjupersonerna uppehåller sig vid någon längre tid, vilket jag tror kan bero på att de ser det som självklart för vilken (vuxen) person som helst att klara av, för att tillgodose sina grundläggande behov. En man som svarar på frågan om vad de viktigaste kunskaperna är att ha för att vara förberedd säger *“Men just det här ta hand om dig själv i en vecka, den lilla kunskapen, basic matlagning, värnehållning, någon form av kommunikationsmedel. Att kunna skapa ett lugn och en trygghet också för dina barn då till exempel.”*

Mekaniskt arbete, överlevnadsträning och vapenfärdighet

Mekaniskt arbete, överlevnadsträning (i vildmarken) och vapenfärdighet beskrivs i tidigare forskning som praktiker hos manliga preppers (Kelly, 2016: 98). Det mekaniska arbete som beskrivs av deltagare i denna undersökning är att hugga ved, något som både kvinnor och män tar upp som en nyttig färdighet. Då upprätthåller män en könad praktik och kvinnor utmanar den. Överlevnadsträning i vildmarken är inte en praktik som lyfts. Både män och kvinnor nämner dock att det är bra att testa den utrustning man har redan nu, så man inte behöver lära sig den i skarpt läge. En man säger att man kan *“Prova sina vattenfilter, hämta vatten kanske därifrån du hade tänkt hämta vatten någon gång.”* Bland männen lyfts att de har ett intresse för friluftsliv och jakt. Erfarenhet av att befinna sig i vildmarken ses inte som en beredskapspraktik, men det kan komplettera övriga praktiker: *“...det går hand i hand för om du har ett friluftslivintresse så har du också en förmåga och ett intresse av att vara liksom “off grid” i olika perioder.”* Vapenfärdighet är ingen beredskapspraktik hos någon intervjuperson. Det kan bero på den svenska kontexten, precis som Mellander (2021: 3) observerat. Connell (1996: 83) menar att det finns en bild av att våld av naturen är något som män längtar efter och att det därför är ett uttryck av “sann maskulinitet”. När beredskap med vapen nämns av en respondent tar han avstånd från praktiken: *“Många i prepper-sammanhang, där tycker de att det viktigaste är att du skaffar dig en bra bössa, så att du kan försvara dina förråd. Jag tänker*

inte så utan, ja, vi hjälps åt för att klara den akuta krisen och krävs det att jag skjuter min omgivning för att överleva så är jag kanske inte intresserad.”. Även om förhållningssättet inte är ovanligt i en svensk kontext är det en utmaning av den hegemoniska maskuliniteten.

5.2.3 Värderingar

Familj och samhälle

Att värdesätta gemenskaper i form av familj och samhälle kodas som feminint. Både kvinnor och män uppger att de gör förberedelser för sin familj, sina barns och barnbarns skull. Det innebär att det är en kodad värdering som utmanas av män och upprätthålls av kvinnor. En kvinna säger att, att få barn var en del i att hon började ta beredskap på större allvar. En man säger att *“Asså ska man vara helt krass så är det klart att det är för oss jag gör det, det är för mig och min sambo och vårt framtida barn liksom, som jag gör de här grejerna.”*. Både män och kvinnor menar att det inte går att klara sig helt själv, åtminstone inte på lång sikt. Det betyder inte att man vänder sig till samhället för hjälp men snarare till det personliga kontaktnätet. Bland kvinnorna uttrycks en värdering av samhället i den mån att det är viktigt att bidra till att det är starkt för de som inte har möjlighet till egna förberedelser.

Självständighet

Kelly (2016: 98) tolkar amerikanska preppers mål att vara självständiga och oberoende av samhället som ett uttryck för en maskulinitet som vill ta avstånd från det gemenskapsbyggande som sker där. Beroende är en del av den patriarkala definitionen av femininitet (Connell, 1996: 121). I denna undersökning vill både män och kvinnor ha en självständighet från samhället men att påstå att det har en grund i en markering mot gemenskapsbyggandet vore omotiverat. Det är troligare att det är en kombination av vetenskapen att samhällets resurser inte räcker till alla och en syn på att självständighet och personligt ansvarstagande har ett egenvärde. En man uttrycker det såhär: *“Är man en ansvarsfull människa... man får väl ställa sig den frågan, vill jag vara en ansvarsfull människa eller vill jag inte vara det? Och vill man vara det då tar man ansvar kanske för sin familj, eller sig själv. Så det är klart att man ska göra det, annars... jag menar, ska man bara flyta med i nåt flum-samhälle liksom? Där allt bara löser sig, allt bara finns 24/7, eller... folk slutar ju tänka tillslut. Det är självklart för mig att man ska kunna sköta sig själv.”* Även kvinnorna i studien har som mål att klara sig utan samhällets hjälp men relaterar det inte till

ett egenvärde i ansvar på samma sätt. De lyfter samhällets otillräckliga resurser på samma sätt som männen men uttrycker ansvarstagande som en skyldighet. Preppa är något man bör göra om man kan. En kvinna säger att eftersom hon är frisk “...så tycker jag att det är min jäkla plikt att se till att vi skulle klara oss utan el och vatten och så. (...) jag tycker att det är jättesynd att det [beredskapslager] tagits bort och att det inte finns längre och jag tycker att det borde byggas upp, men jag tycker samtidigt att det är var och ens eget ansvar om man kan göra sånt [preppa].”

Sammanfattning

Inom ramen för prepping både utmanas och upprätthålls könade uppfattningar och praktiker, och det av både kvinnor och män. En anledning till detta skulle kunna vara att prepping till stor del handlar om grundläggande behov, som är samma oavsett kön. En allsidig prepping inkluderar både uppfattningar och praktiker som är feminint och maskulint kodade. Alla de könskodningar som står i tabell 1 både upprätthålls och utmanas.

6. Slutsatser och diskussion

Syftet med studien var att genom att anlägga ett genusperspektiv på prepping utveckla förståelsen av prepping som beredskapspraktik. Då tidigare forskning visat på att riskuppfattningar och beredskapspraktiker är könade ville denna undersöka om så var fallet bland preppers och i Sverige. Området är relevant att studera inom statsvetenskapen då den svenska krisberedskapsstrategin är utformad så att individen tilldelats stort ansvar för sin egen säkerhet vid kris och krig. Frågeställningarna var (1) *Finns det skillnader i riskuppfattningar, drivkrafter och beredskapspraktiker bland kvinnor och män som håller på med prepping?* och (2) *Hur upprätthålls och utmanas könade uppfattningar och praktiker inom ramen för prepping?*.

Som svar på fråga ett (1) finner studien framförallt likheter i riskuppfattningar, drivkrafter och beredskapspraktiker, då få huvuduppfattningar identifierats där enbart kvinnor eller män uttryckt sig. För de skillnader som identifierats är det i flera fall troligt att externa förhållanden såsom bostad och ekonomi har större påverkan än kön. En del skillnader kvarstår dock, såsom att vissa kvinnor uppger oro som en drivkraft medan vissa män inte vill kännas vid det, och att vissa kvinnor uttrycker en vilja att göra sin del för samhället som en drivkraft.

Som svar på fråga två (2) finner studien att könade uppfattningar och praktiker utmanas lika mycket som de upprätthålls inom prepping. Feminina uppfattningar och praktiker utmanas av män som oroar sig, bakar, tar hand om barn och värnar familjen. De upprätthålls av kvinnor som gör detsamma. Maskulina uppfattningar och praktiker utmanas av kvinnor som inte oroar sig, hugger ved och vill vara oberoende av samhället. De upprätthålls av män som gör detsamma. Intervjupersonernas uttalanden har visat att det är möjligt att rymma både femininitet och maskulinitet i en och samma man eller kvinna. Resultatet stödjer tidigare forskning (t.ex. Henwood m.fl., 2008) i att dikotomier och könsstereotyper är ett förlegat sätt att se på kön.

Att könsskillnader inte är stora inom prepping beror antagligen på att det är ett sammanhang där riskmedvetenhet är en förutsättning - tror man inte att något riskerar hända finns det ingen anledning att preppa. Män som preppar upplever sig inte som osårbara och trygga genom delaktighet i den hegemoniska maskuliniteten. Istället har de utgått från de faktiska omständigheterna av sina liv, insett sin sårbarhet och tagit kontroll över den genom förberedelser. Detta gäller såklart även de kvinnor som preppar, även om de kan förväntas vara mer bekanta med sin sårbarhet, eftersom den kvinnliga könsrollen formats av att vara utestängd från kontroll över tekniken (se Cutter m.fl., 1992).

De huvuduppfattningar som identifierats kan användas i framtida forskning för att se om de funna könsskillnaderna återfinns, t.ex. i en enkätundersökning som tittar på hur kvinnor och män identifierar sig med olika påståenden relaterade till uppfattningarna. Fortsatt forskning krävs för att bekräfta eller dementera huruvida vissa uppfattningar kan kopplas till genus. Det kan visa om detta var ett individuellt uttryck hos intervjudeltagarna eller ett mönster hos svenska preppers. Framtida forskning kan också undersöka hur förmågan att förbereda sig påverkas av hur man bor och hur ens ekonomiska situation ser ut. Det kan även vara intressant att undersöka skillnader mellan prepping i olika länder, för att se hur geografiska, politiska och kulturella skillnader påverkar.

Ingen kan veta vilka kriser eller katastrofer som väntar på oss i framtiden. Oavsett feminint eller maskulint, så uttryckte intervjudeltagarna en självklarhet i sina uppfattningar och praktiker. De menar att förberedelser inte behöver vara mer komplicerade än man gör dem, och att de är det bästa sättet att hantera ovissheten.

Referenser

Attityd. (2022). *Om det säkerhetspolitiska läget i Europa och människors egenberedskap*. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

<https://www.msb.se/contentassets/7674bc5a867143e2825b7a55b8d07fd7/undersokning-msb-sakerhetspolitiska-laget-och-manniskors-beredskap.pdf>

Connell, R.W. (1996). *Maskuliniteter*. Daidalos.

Cutter, S.L., Tiefenbacher, J., & Solecki, W.D. (1992). En-gendered fears: femininity and technological risk perception. *Industrial Crisis Quarterly*, 6(1), 5-22.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A., & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Wolters Kluwer.

Fothergill, A. (1996). Gender, Risk and Disaster. *International Journal of Mass Emergencies and Disasters*, 14(1), 33-56.

Gustafson, P.E. (1998). Gender differences in risk perception: Theoretical and methodological perspectives. *Risk Analysis*, 18(6), 805-811.

Henwood, K.L., Parkhill, K.A., & Pidgeon, N. F. (2008). Science, technology and risk perception: From gender differences to the effects made by gender. *Equal Opportunities International*, 27(8), 662-676.

Kabel, A., & Chmidling, C. (2014). Disaster Prepper: Health, Identity, and American Survivalist Culture. *Human Organization*, 73(3), 258-266.

Kelly, C.R. (2016). The man-pocalypse: *Doomsday Preppers* and the rituals of apocalyptic manhood. *Text and Performance Quarterly*, 36(2-3), 95-114.

King, Y. (1989) The ecology of feminism and the feminism of ecology. *Healing the wounds: The promise of ecofeminism*, 19, 19-28.

Larsson, O. (2020). The connections between crisis and war preparedness in Sweden. *Security Dialogue*, 52(4), 306-324.

Mellander, E. (2021). Med krisen som framtidshorisont: Om mötet mellan prepping och pandemin. *Kulturella perspektiv*, 30, 1-8.

Mills, M. F. (2019). Preparing for the unknown... unknowns: 'doomsday' prepping and disaster risk anxiety in the United States. *Journal of Risk Research*, 22(10), 1267-1279.

Mills, M. F. (2021). Obamageddon: Fear, the Far Right, and the Rise of "Doomsday" Prepping in Obama's America. *Journal of American Studies*, 55(2), 336-365.

¹ MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). (u.å.). *Risker och hot*. Hämtad 2022-04-17 från

<https://www.msb.se/sv/rad-till-privatpersoner/forbered-dig-for-kris/risker-och-hot/>

² MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap). (u.å.). *Förbered dig för kris*. Hämtad 2022-04-17 från <https://www.msb.se/sv/rad-till-privatpersoner/forbered-dig-for-kris/>

Nationalencyklopedin. (u.å.). *Just-in-time*. Hämtad 2022-05-15 från

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/just-in-time>

Olsson, E. (2021). Understanding Swedish Prepping - A Mixed-Method Study on Resilience, Trust, and Incentives to Prepare for Crises [Masteruppsats, Sveriges Lantbruksuniversitet]. Sveriges Lantbruksuniversitet Biblioteket. <https://stud.epsilon.slu.se/17079/>

Prop. 2007/08: 92. *Stärkt krisberedskap - för säkerhets skull*.

<https://www.regeringen.se/49bb67/contentassets/bda72515262c4f19a1b6ab22e976e531/starkt-krisberedskap---for-sakerhets-skull-prop.-20070892>

Rådestad, C., & Larsson, O. (2020). Responsibilization in contemporary Swedish crisis management: expanding 'bare life' biopolitics through exceptionalism and neoliberal governmentality. *Critical Policy Studies*, 14(1), 86-105.

Röda Korset. (2021). *Svenskar dåligt förberedda på kris visar sifo-undersökning från Röda Korset* [pressmeddelande]. 30 juni.

Sims, A., & Grigsby, M. (2019). Prepper-Worthy Identity Work: A Cultural Repertoire for Constructing a Secure Self in an Insecure World. *Sociological Spectrum*, 39(2), 93-115.

Teorell, J. & Svensson, T. (2007). *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Liber.

Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Studentlitteratur.

Warren, K. (2000). *Ecofeminist Philosophy: A Western Perspective on What it is and Why it Matters*. Rowman & Littlefield.

Bilaga I

Inlägg

Att personer bygger upp en egen beredskap är viktigt både för samhället och för individen själv. Ändå är det långt ifrån alla som preppar. Jag skriver just nu en kandidatuppsats i statsvetenskap som handlar om riskuppfattningar och krisberedskap med fokus på prepping. Syftet är att undersöka hur olika personer förbereder sig och varför. Har alla samma möjlighet att preppa? Hur kan man anpassa sin prepping efter risker och behov?

Skulle du kunna tänka dig att ställa upp på en intervju? Frågorna kommer handla om din syn på risker, vad du gör för att vara förberedd och varför du gör det.

Om du tycker det låter spännande och kan tänka dig att delta så skicka gärna ett PM till mig, eller gilla eller kommentera inlägget så hör jag av mig.

Tack på förhand!

Bilaga II

Intervjuguide

Del 1: Introduktion

1. Hur gammal är du?
2. Vad du jobbar med?
3. I vilken typ av område bor du? (storstad, mellanstor stad, mindre stad, landsbygd)

Del 2: Riskuppfattning

4. Vad ser du är de största riskerna som vi lever med idag?
5. Vilka konsekvenser ser du att dessa risker har för dig/på individnivå?
6. Hur känner du när du tänker på framtida katastrofer?
  - Brukar du känna dig orolig?

När man pratar om risker och krisberedskap är "sårbarhet" ett ord som ofta förekommer:

7. När du hör ordet "sårbarhet", vad tänker du på då?

Del 3: Praktiker

8. Vad är prepping för dig?
9. Vad var det som gjorde att du började preppa?
10. Hur har du förberett dig för kommande kriser?
  - Varför prioriterar du just dessa förberedelser?
11. Vad tycker du är de viktigaste kunskaperna att ha för att vara förberedd inför en kris?
  - Tycker du att det finns ett behov av någon specifik fysisk förmåga?
  - Vad tycker du betydelsen är av att ha ett socialt kontaktnät?
12. Finns det några förberedelser du skulle vilja göra men inte har gjort?
13. Varför är det viktigt för dig att preppa/vara förberedd?

Del 4: Samhällssyn

Den svenska krisberedskapen bygger till stor del på det individuella ansvaret och att individer gör förberedelser.

14. Hur ser du på det? Bör krisberedskap fortsätta vara ett individuellt ansvar?
  - Varför/varför inte?
15. Ser du din prepping huvudsakligen som en del i samhällets beredskap eller som en nytta för dig själv (och din familj)?